

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De dispensatione ad plura beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

beatū. c. p̄p̄osuit, vbi gl. de concess. p̄b. Specul. in tit. ubi de lapsis & dispens. §. nunc. breuiter, vbi ponit casus, in quibus Papa non potest dispensare.

Legatus & episcopus in casibus permissis dispensat.

22 Legatus verò & episcopus in casibus à iure permissis possunt dispensare, quos casus solent docti numerare in capit. quod translationem, de offi. leg. & in ca. si clerici. §. de adulteris, de iud. & Specul. in d. in de lapsis & dispensa. §. nunc de episcoporum, & §. seq.

23 Animaduertendum est, quòd ad impetrandum dispensationem requiri speciale mandatum quidam asserunt, per text. in c. innotuit, vbi Panor. noi. pen. de elect. quia hoc est odiosum, secus in beneficij impetratione. gl. & doct. in c. ad aures, & c. nonnulli, in si. de rescrip. quod non vidi in praxi seruari: nec d. c. nonnulli. §. si. habet locum in Francia. v. alibi scripsi.

Secunda dispensatio prima mentionem facere debet.

24 Item in secunda dispensatione debet haberi mentio primæ. ca. 2. de filiis presbyr. in 6. sicut in secunda gratia, & homicidij remissione debet fieri mentio de prima. Ias. in l. nec damnosa. Cod. de precib. Imper. offerend. alioqui gratia non proderit delinquenti. Barba. in ca. super literis, de rescrip.

Gratia secunda non exprimens primam non valet.

25 Nec sufficeret dicere nõ obstante prima dispensatione, vel prima gratia, nisi quoque in dispensatione illius mentio haberetur. clem. i. §. i. de elect. intellige, quando dispensatio additur dispensationi.

In executione dispensationis non fit mentio illius.

26 Diuersum est, si esset executio dispensationis iam factæ, vnde si cum homicida vel alio inhabili sit dispensatum, vt non obstante dicto defectu, possit beneficium consequi, si is postea impetret beneficium non facta illius dispensationis mentione, valebit impetratio: vt asserunt Ioann. Andr. Perus. & alij in d. c. si de filiis presbyr. lib. 6. quia vltima impetratio est executio primæ dispensationis.

De dispensatione ad plura beneficia.

Imprimis certum est, neminem plura beneficia obtinere posse, vt puta curata, dignitates, vel personatus, seu alia incompabilia. c. quia nonnulli, de cler.

non resid. cum aliis iuribus, quæ inferius adducuntur.

2 Rationes pluralitatis reprobatae quatuor ponit text. in c. quia in tantu, de p̄b. Prima est, quia pluralitas beneficiorum est canonibus inimica. c. sanctorum. 70. dist. clericus ab instanti tempore non connumeretur in duabus ecclesijs, negotiationis enim hoc est, & turpis lueri proprii commodum, & ab ecclesiæ consuetudine penitus alienum. ca. clericus. 21. q. 1. & beatus Greg. sic scribit in c. i. 89. dist. Singula ecclesiastici iuris officia singulis quibuscunque personis sigillatim comitti iubemus.

3 Sicut enim in vno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem aetum habent: ita in ecclesiæ corpore multa membra sunt secundum veridicam Pauli sententiam: in vno eodemque spiritali corpore conferendum est hoc officiu vni, alij committendum est illud: neque enim quantumlibet exercitate vni personæ vno tempore duarum rerum officia committenda sunt: quia si totum corpus est oculus, vbi auditus? Sicut enim varietas membrorum per diuersa officia, & robor corporis seruat, & pulchritudinem repræsentat: ita varietas personarum per diuersa nihilominus distributa officia, & fortitudinem & venustatem sanctæ ecclesiæ Dei manifestat. Et sicut indecorum est in corpore humano, vt alterum membro alterius fungatur officio, ita nimirum noxiū, simulq; turpissimum est, si singula rerum ministeria, personis totidem non fuerint distributa. Etiam nullus presbyter duas habeat ecclesias. c. per laicos, in fin. 16. q. 7. [Et hoc videmus, hoc esse turpissimum, quod vix potest sine magna causa honestu fieri.]

4 Item est inimica iuri diuino, & reprobata. Nam dicitur, v. qui coniungitis domum ad domum, & agrum agro copulatis vsque ad terminum loci, numquid habitabitis vos soli in medio terra? E. saiz. §. c.

5 Et ad Titum primo diuino Paul. ait: Episcopum debere esse vnius vxoris virum. Idem in sacerdote scribit text. in c. cum nõ ignores, de p̄b. & c. acutius. 26. dist. & sicut nõ

liceri iure dno duas uxores habere, ita nec duas ecclesias: nam bonum est argumentum de matrimonio carnali ad spirituale. ca. inter corporalia, de transla. episc. Nec potest seruus quis duob. dominis seruire: vt est in Euangel. & in cap. 1. 21. q. 1.

Due militie & duo honores ac collegiaz nec non possunt.

6 Nec non iuri Cesareo inimica est hæc pluralitas, quod maxime improbat quem habere duas militias. l. his quidem. C. qui milit. non possunt. lib. 12. & duo quidem collegia. l. i. ff. de colleg. illicitis. nec alij duo honores iure haberi possunt. l. libertus. §. præser. ff. ad munic. nec duo officia. l. hac parte, in fi. Cod. de prox. sacro. scripio. lib. 12. ibi, nullo modo duplici fungantur officio, nec geminis chartis irrepserint: vt non occupentur, plura in vnum se commoda collaturi, nihil quæ reliquis reli-
duri. Signo. conf. n2. thema. & super hoc dispensat Rex in hoc regno, vt quis duo obtineat officia: vt dicant. in tit. des offices, de iudicature. ordin. reg.

Index & archis & notarius quis esse non potest, nec duo habere officia.

7 Nec potest quis simul esse iudex & testis. c. 1. 4. q. 4. c. forus. de verb. sign. nec quidem iudex & notarius. Barr. in l. iudicemus. Cod. de sacrosanctis ecclesiis.

8 Imò si quis acceptet secundum officia, caret acceptato, & priuatur solatio primi, casus sing. in l. quis quis. C. de cohortal. lib. 12. Corset. in verbor. priuilegium. 3. in sing. & Bened. in repet. cap. Raynuius, in verb. d. uas. nu. 63. de restam.

9 Hoc etiam est inimicum ordinationibus Regis Franciæ, maxime Regis Philippi, qui prohibuit omnibus, & singulis ne duo sibi vendicarent officia: vt est in ordin. reg. d. tit. des offices, de iudicature. ar. 1.

10 Medicis quoque est inimica hæc pluralitas, dicentibus, quod simile additum simili facit furere. Ergo quicumq. viuere potest ex vno Episcopatu, abbacia vel alio beneficio, si secundum accipiat, facit eum furere, quia simile addit simili.

11 Grammaticis etiam ipsi mirè inimicum, non valentibus saluo recti sermonis eloquio genus hoc hominū appellitare: vt si quis duos habeat episcopatus, dicetur Ioannes Episcopi, Ioannes Abbates, Ioannes canonici, & beneficiati, sed has incon-

gruitates parum possessores ipsi curant, potius suo priuato inhiantes commodo, quam animarum salutem consulentes.

12 Secunda ratio pluralitatis reprobata est, quia dissolutionis materiam præbet: dissoluti dicuntur, qui legibus moribusq. à se solutis luxum vitæ sequuntur, quos Græci «Corus» vocat, vt quidam ex nostris.

13 Tertia vagationis materiam cõtinet, & inducit, Ex adipe etiam procedit iniquitas. Vagus. Dauid. Psal. 72. vagatio est animi constantia per desideria, vel varia loca mentis fluctibus & negligentia rationis. Et vagus dicitur dissolutus, dispersus, errans qui discurrit varia agens, vt docet Lucas de Penna. in l. 1. C. de Tyrone. lib. 12.

14 Quarta quod animarum periculum continet hæc pluralitas: vt inferius dicitur. d. c. quia in tantum. & c. dudum. 2. de elect.

15 Quinta quod vix vni dignè valet quis deseruire. c. quia nonnulli. de cler. non resident. c. 1. de consuet. lib. 6. vnde inquit Innoc. in c. cum iam dudum. col. 2. de præb. quod vnus prælatus præcipiet, quod hic beneficiatus fiat sacerdos, alter quod remaneat in diaconatu, vnus quod negotia suæ ecclesiæ prosequatur, alter quod negotia alterius ecclesiæ, vnus vocabit ad electionem, alter ad ecclesiæ deseruendum. Quomodo ergo duobus satisfaciet? Cum Christus dicat. Non posse quem duobus dominis seruire. Matth. 6. & c. acutus. 26. dist. ca. 1. 21. q. 1. & dicitur, qui ad vtrunq. festinat, neutrum bene peragit. text. in l. fin. C. de ass. vbi etiam glossa versus hos conscribit:

Qui bmos lepores vna sectabitur hora:

Vno quandoq. quandoq. carebit vtroq.

16 Sexta materiam ambitionis præbet Exiraug. Execrabilis. Ioan. 22. est enim ambitio inordinata cupiditas circa honores, beneficia & dignitates. l. 1. ff. ad legem Iuliam de ambi. & ambitionis causa quicumque ad maiore transire voluerit, debet ad propriū reuocari, quod si redire contempserit, careat aliena & propria. cap. quia frater. in fine septima quest. 1. sed hæc est crux ambientium omnes torquens, omnibus placens: vt inquit Domi. Bernard. quem refert Hostiensis in d. cap. quia in tantum. & glossa in verbo, aget.

bitiois, in proemia pragmatice sanctio.

17 Septima ex hac pluralitate diuini cultus diminutio fit. ex ministrorum paucitate, qui potius esset augendus. ca. ex parte, de consuet. & causa de consecra. dist. 1.

18 Octaua fraudantur voluntates testatium, & fundatorum ecclesiarum, qui certum numerum ministrorum praestituerunt: quod maxime reipub. interest: expedit enim seruari voluntates testatorum, eas executioni demandari. l. vel negare. ff. quemadm. testa. ap. c. r. voluntas. 13. q. 2.

19 Nona, maxima sequitur inaequalitas, vnus enim ebrius est, & tamen non satur pluralitate beneficiorum, & alter esurit: & hic aufert alimenta aliis quos necare videtur. l. necare. ff. de liber. agnos. Floren. in 3. parte summe. tit. in c. 1. §. 8. & Alua. in tract. de planctu eccl. lib. 2. tit. litera. 1.

20 Decima est, quia sibi quis vendicat stipendia plurimorum. ca. 3. de cler. non resid. Ioan. de Selua in tract. de benefic. in 3. parte. q. 39. & vix possunt plura beneficia ad vnum peruenire, sine paupertate plurimorum: & quot occisi sunt pauperes ex praetorū ingluuie, Deus nouit: hodie vnus deuorat, quod esset viginti: imo dicam centum millibus hominum proborum sufficiensimum, sed transeant cum suis erroribus.

Dispensare quis possit.

21 Nunc superest videre, quis possit dispensare: Respon. De Papa non est dubiū. c. dudum. 2. de elect. c. de multa. in fin. de preb. c. r. de consuet. in 6. ca. ordinarij. de offic. ord. ibi dē, quia in beneficiis plenissimam habet potestatem. ca. proposuit. de concess. prebend. in 6. quandoquidem beneficia de iure positio sunt introducta. ca. 1. 13. q. 1. Pano. in cap. olim. de consuet. & licet iuris naturalis sit, & diuini, beneficium dari propter ministerium, & officium. Num. 18. ibi, Filius autem Leui dedit decimas Israel in possessionem pro ministerio, quo seruiunt mihi. Et Paul. 1. ad Corin. 9. Quem admouit, & Dominus ordinauit, ut qui Euangelium nunciant, de Euangelio uiuant. & Luc. 10. Dignus est mercenarius mercede. Et qui altari seruit, de altari uiuere debet. ca. cum secundum. de preb. c. si. de refer. in 6.

22 Tamen de iure positio statutum est,

ut nullus plura beneficia possit obtinere. c. quia nonnulli, de cler. non resid. capit. cum non ignores. & c. quia in canonum. de preb. ideo Papa relaxare potest, considerata tamen ecclesiae utilitate, & iustitiae aequitate, alias peccat: quia contra rationem naturalem & ius diuinum facit: ut dicit Angel. de Anch. in tract. de ecclesiast. potestat. q. 68. [Ego dixi in interpret. ca. postulastis. de cler. excom. m. esse etiam a iure diuino prohibitam pluralitatem & supra hoc probaui, & esse turpem quam Papa vix honestam reddere poterit.

23 Nec obest, quod non possit vtrique seruire per se, quia hoc poterit facere per alium: non enim Paulus administrabat officium personaliter in ecclesia Philippensi, sed per suos ministros, & tamen ab ipsis procuracionem accipiebat, & alimenta: ut ipse testatur ad Philippum. vlt.

24 Et non solum potest dispensare circa pluralitatem beneficiorum, sed & circa alia, quae obstant, quia quodcunque solueret, quodcunque etiam ligare est ei commissum a domin. Iesu Christo saluatore nostro: ut inferius factis dicam, dummodo non veniat ad destructionem.

25 Item legatus dispensare potest, quatenus a iure permittitur, sed non contra concilia generalia. c. dilectus. 1. in gloss. cum se facultas, de preb. nisi eidem expressē fuerit a Papa concessum: unde prospicitur hodie potestas illius, & tantum potest, quantum est ei concessum, licet de iure non possit dispensare ad curata: ut docet Spec. in tit. de lapsis & dispensa. §. nunc ostendendum, vers. 36. & §. consequenter facit. c. officij, vbi docto. de ele. & c. 1. de offic. lega. lib. 6. Panor. & alij in repet. c. extirpande. §. qui verò. de preb.

Legatus dispensat sed non contra concilia generalia.

26 Episcopi verò contra ius dispensare non possunt. ca. 1. in 9. q. 3. nihil autem agere oportet episcopum praeter id, secundum quod antiquitus a patribus nostris constitutum in canone continetur. & ca. null. 25. & nulli fas sit sine status sui periculo, vel diuinas constitutiones, vel Apostolicae sedis decreta temerare. cap. constitutionis. 25. q. 2. nec a quoquam Pontificum in totum vel in partem ea qualibet occasione conuelli

Episcopi contra ius non dispensant nec contra concilia generalia.

gem superioris non tollit. *de me Romani, de elec. fecus in Papa, qui supra ius est, nec iure tenetur. c. proposuit. de concess. preb.*

38 Tertia est, quia poenitentiarum potestas probanda est. Papæ vero probata est in Evangelio, *ibi, Quodcumque solueris, &c.*

39 Quarta potestas huius maxime circa animæ absolutionem tendit, Papæ vero ad quæcunque. *cap. quodcumque. 24. q. 1.*

40 Quinta dispensatio poenitentiarum sigillo firmatur, Papæ vero plumbo. *c. quæm grani. §. c. licet. de cri. falsi.*

41 Sexta dispensatus cum simplici signatura à Papa etiam non expeditis bullis est in foro conscientie tutus, nec in poenam extrajur. execrabilis incidit, & sic fuit iudicatum Romæ. *re gloss. afferit in reg. Innoc. §. regul. si. §. seq. §. 4. §. seq. multa scripsi supra in tract. de sign. quod non est in summo poenitentiarum.*

Inferiores ad plura beneficia an dispensare possint.

42 Alii vero inferiores super pluralitate beneficiorum non dispensant, nisi hoc habeant ex privilegio, vel consuetudine, vel à iure. *lm. §. alii, in c. 2. de cler. qui sunt iudicium suscepit. §. Panorm. §. alii in cap. arsi clerici §. si. de iud. §. docto. in ca. exirpande. §. qui vero. de preb. Barba. in clem. gratie. col. 23. §. seq. de rescr.*

Dispensare quando liceat.

43 Nec est omnimodum, quando liceat dispensare? Resp. ex causa: sicut ex causa subuenit Prætor, sic & qui dispensat. *l. i. ff. ex quib. caus. maior.* Sed quæ sint iustæ dispensandi causæ? Respon. prima causa est prærogativa personæ, & qualitas ut scientia, & nobilitas: istæ enim causæ inducunt ad dispensandum: *re in c. de multa. in fin. de preben. ecclesia enim maxime nostra tempestate indiget viris literatis. c. cum ex eo. de preben. lib. 6. c. si. de magist. quorum scientia mundus illuminatur. a. ubi habita. C. ne filius pro patre.*

Qualitas personæ inducit dispensationem. Scientia sine gradu non inducit ad dispensandum.

44 Sed quæ scientia requiratur? Resp. sufficiens, qua videlicet possit regere beneficium, cui præfectus est. *doct. in c. cum in cunctis. in prin. de ele. & hodie consuetudo hoc declarat, nempe scientia sine gradu non præstat dispensandi facultatem: ideo requiritur gradus doctoratus, licentia, vel Baccalaureatus, & hoc iure utitur, li-*

cet in Italia Baccalaureatus gradus non iuuat, quia non est gradus. saltem necessarius ad doctoratum: *re dicitur gl. reg. cancel. de pre. cog. Iulii. 2. in 3. parte.*

45 Sed in Francia & Hispania requiritur. Item quod ille graduatus studuerit tempore præstituto in Concordatis, videlicet Baccalaureus in iure quinquennio, in Theologia per sex saltem annos, & in artibus per triennium cum dimidio. *§. preterea. de colla. in Concord. aliàs in Francia non potest suo iuvari gradu: qui promoti censentur per saltum, quibus non prodest gradus. §. monemus. de colla. in Concordatis.*

46 Nempe si fuisset expressum quod aliquis sine studio esset promotus, Papa non secum dispensasset: quia ibi non est studii favor, sicut in eo, qui est in utroque promotus: & tamen nihil addidit in altero iure. *Bald. in c. c. rici. de iud. scripti in tract. nomina. q. 5. §. in scholastic. priuileg.* Senatus tamen permittit, ut post biennium quis gradum sumere possit Baccalaureatus, *re scripti in §. preterea; de colla. in Concord. itaque hæc causa literarum est sufficiens cum probitate: melius est enim domini sacerdotium paucos habere ministros, qui possint dignè opus Dei exercere, quàm multos inuites [qui] graue onus ordinatori adducant. *re. tales. 23. dist.**

47 Et si Papa concedat alicui potestatem dispensandi, intelligi debet, ut possit cum literato, & sublimi dispensare, prout à iure conceditur: *re docet Spec. eo. tit. §. dicendum. vers. quid si Papa, quod declarat potestatem legatorum.*

48 Secunda est utilitas ecclesie, illæ enim nullatenus mutanda sunt, quæ nec vlla necessitas, nec ecclesiastica profusus extorquet utilitas. *c. requirimus. §. nisi rigor. §. ca. §. si illa. q. 7. in quo maxime respicere Papa debet, ut utilitatem ecclesie, non personæ respiciat: hodie ventum est: ut potius personæ utilitas consideretur, quam ecclesie, & potius dispensatur cum diuite, qui totam vorabit ecclesiam, quam cum alio bono, qui eam tueri possit: & videmus bonos & doctos in Francia mendicare,*

care, & ignaros & bardos ebrios esse quā malum.

Causa necessitatis inducit ad dispensationem
49 Tertia necessitas d.c. & si illa. & c. necessaria, ibid. quā maximē est attendenda. Quod est intelligendum de utilitate ecclesie, vel necessitate, non de necessitate vel utilitate personæ. c. tali. n. q. 7. nam licet quis sit pauper, & necessaria plurimum & conducibilia sibi putet esse duo beneficia: tamen ob hoc Papa non secum dispensabit: sed si ecclesie necesse sit, vel vtile habere doctorem, qui ecclesiam tueatur, & defendat, & instruat, tunc licita erit dispensatio. d.c. de multa, de præb. & c. cum nobis olim. in fi. de ele. & in c. innotuit, ibidem, sic Papa scribit: multa enim in hoc casu dispensationem inducere videbantur, literarum scientia, morum honestas, vitæ virtus, & fama personæ multipliciter à quibusdam etiam ex fratrib. nostris, qui eum in scholis cognouerant, approbatæ, &c.

Prærogativa meritorum est causa ad dispensationem.
50 Quarta causa est meritorum prærogativa. d.c. tali. n. q. 7. Sicut dicitur. Luc. 7.8. de Centurione, qui misit seniores ad lesum, vt rogarent eum: & ipsi rogabant eum sollicitè, dicentes ei, quia dignus est, vt hoc illi præstes, diligit enim gentem nostram, & synagogam ipse edificauit nobis. Ergo Papa debet videre, an is cum quo dispensat, diligat populum & plebem, & ad eam se incuruare possit docendam. Sed cum hodie potius ad deripiendum ecclesias quidam tendant, quàm ad regendum, parcus deberet esse in dispensando, maximē in maioribus, vt nunquam quis duos obtineret episcopatus, nec Abbatiam cum episcopatu: sed maiores episcopatus maioribus, id est, merentibus darentur.

Dispensatio sine causa non valet.
51 Planè dispensatio sine causa non valet. c. n. & c. non est, de voto. c. de multa ibi, cum ratio postulat, de præben. quinimo perdit nomen dispensationis. & vocatur dissipatio, quæ vtriusque tam dispensantis quàm dispensati damnationem continet: vt dicitur gl. in c. non est, cui ad stipulantur Theol. & Pan. in c. significasti, de elect. & Barb. in c. 1. colu. 25. de const. & in c. si clerici, §. fi. col. 12. de iud. Decretis. cons. 681. v. 10 puncto, in 2. q.

52 Et licet doct. dicant causæ cognitio-

nem requiri in inferiore, in Papa verò nō, Cause cogunt vel alio principe non recognoscente superiorē. gl. & doct. in c. 2. de schisma. Panor. requiram ca. diuersis. v. de cler. coniug. Felin. in cap. si iur in dispensatione. colum. 3. de restib. cogen. & sola assertio causæ non sufficit in inferioribus: ideo dispensationes episcoporum & inferiorum à Papa periclitantur.

53 Ratio est secundum eos, quia causa præsumitur in principe. gl. in l. relegati. ff. de pœnis. doct. in l. si. C. si contra ius. & in ca. que in ecclesiis, de const. quod est verum in his, quæ iuris sunt positui, secus in his, quæ iuris diuini sunt, & naturalis. gloss. & doct. in c. non est, de voto. las. in l. si testamentum. C. de test.

Causa dispensationis in Papa requiritur.
54 Imò speciale esse in Papa, & in Imperatore doct. dicunt: vt sola voluntas eorū in dispensatione habeatur pro causa allegatur text. in c. proposuit, de concef. præb. Rom. requiritur. cons. 307. mihi tamen videretur causam requirendam etiam in Papa, quandoquidem non potest contra domini voluntatem venire, & veniendo, non est Deo fidelis, nec prudens prout. Luc. 12. dicitur, Fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus super familiam suam vt det illis cibum in tempore. Ergo non extra tempus, sed cum iustum erit, aliàs acceptor est personarum, plus vni sine causa conferendo, quàm alteri: nec D. Petrus à Dom. Iesu potestatem & licentiam peccandi suscepit. ca. 1. in 40. dist.

55 Ideo non est tutus quo ad Deum Papa, qui sine causa dispensat, nec dispensatus: quia Papa ad ædificationem positus est, non ad destructionem: vt D. Paul. testatur. facti c. sunt quidam. 25. q. 1. & sic agendo positus est in ruinam, & contradictionem multorum: quod maximē bonus debet præcauere, ne scandalum inducat. rex. in c. miramur. 61. dist. prohibetur enim etiā Papa alienare bona ecclesie. c. non liceat Pa. pe. 12. quest. 2. quæ sunt Christi patrimonium. capit. cum ex eo. de elect. in 6. verum sic dispensando alienat, saltem prodigatur, quod ei non licet, nec quidem hæc causa concedere alicui testari de bonis

bonis adquisitis ex fructibus ecclesie: ut docet Panor. in c. cum esset. q. 5. prim. de test. post Spec. in tit. de lapsis & dispensa. §. genera.

56 Cuius sententia sunt Theologi, ac ferè omnes iuris canonici interpretes in c. dudum in 2. de elect. & Anch. in c. in causis. 3. not. de re iud. Panor. in c. cum in cunctis. col. 1. & cap. dudum. & c. cum ad monasterium. de elect. cap. quia in tantum. & c. exerp. ande. §. qui verb. de preben. Prepos. in cap. venerabilem. qui filii sunt legi.

57 Licet quidam alii solam Papæ voluntatem sufficere dicant: sed illud est ultra modum adulari principibus: ideo putarem ego tunc solam voluntatem sufficere, quando ratio sola probationis erat: quia voluntas principis in hoc habetur pro lege. l. i. ff. de const. prin. Fel. in c. 1. col. 7. de const. & in c. ad audiendam. 2. col. 4. de reser. sed pauca sunt à iure statuta, quæ rationem non habent interiorem, ideo sola Papæ voluntas non sufficit in illis.

Rationem 48 Id est quando in lege est ratio natura-
naturalem lis nam sicut princeps non tollit ius natu-
princeps rale, ita nec rationem naturalem, qui legi
tollere non inest. §. sed naturalia, de iure naturali in insti-
potest. ut diximus in reg. de veri simili noticia, in pri-
ma parte.

59 Et quamvis princeps tollerit suam legem & prohibitionem tamen adhuc remanet naturalis ratio. glo. in c. novit, in verb. quicumque, de iud. Cum ergo sint plures rationes pluralitatis reprobata, cap. quia in tantum, de preben. ut supra dixi, illas non potest sine causa princeps tollere, aliàs fallitur, & fallit, contra id quod scribitur in l. si. C. de ponder. lib. 10.

Contra 60 Et contra hos plurales his verbis scri-
plura pos- bit reveren. Pater & egregius Episcopus
sidentes do. Ioann. Diaz. de Luco in sua criminali
beneficia. pract. c. 42. quid enim rationi naturali magis aduersum, quam quod unus & idem varia ecclesie stipendia in variis & distantibus saepe locis, & quibus varia incumbunt onera, in seipso suscipiat: quæ est enim humana Respub. quæ suos iudices, rectores, tabelliones, & alios officarios stipen-

diis in absentia frui, & vagari permittat: quis in sua quantumvis ampla & ditissima domo, vno ministro absenti salaria plurium ministrorum persolvit: ac ab eo quoscumque suo nomine subrogatos admittit: Sola domus Dei ecclesia sancta tali inordinatione suo priuatur ministerio, ac debitis fraudatur obsequiis, quid debet ecclesia Dei plurium nobilium vanitati, ut patrimonio Iesu Christi dilectissimi sponi sui, quod flagellis, alapis, sanguinis quoque effusione quesuit, eorum aiat accipitres, educat canes, saginet equos, nutriat lenones, ac adultores, & seditiosos homines, qui passim Rempubl. turbent: alia etiam multa dicit contra plurales, ibi, illud videre poteritis, ne plura.

61 Effectus & vis dispensationis est, ut dispensatus cum causa habeatur tanquam habilis & legitimus de iure, ac idoneus: quia fictio tantum operatur in casu ficto, quantum veritas in casu verò: & factum ciuilitur eundem effectum habet, quem factum naturaliter. l. si. ff. mand. l. si mater. C. de inst. Bal. in l. si. de his qui veniam etia. imper. & paria sunt aliquid ex priuilegio fieri, vel iure communi. l. liberos. ubi Bal. C. de coll. Dec. cons. 609. queritur. col. 2. scripsi in §. profectique graduati in gloss. idoneis. de colla. in concord.

62 Item dispensatio per signaturam etiam bullis non expeditis valet, nec incidit in penam extrau. execrabilis, qui sic vi illius duo possidet beneficia quemadmodum fuit iudicatum Romæ: ut asserit ibi gl. & vide reg. Immo. 8. num. 52. & 51. & 46. & seq. ego quoque scripsi in interp. ad c. postulasti. in gl. 1. de cle. excom. m. m. i. s. t.

63 Cautela tamen est, ut facias inscribere vt signatura, quod literæ dispensationis valeant, & suffragentur in omnibus & per omnia à data præsentium, perinde ac si literæ sub dicta die expeditæ fuissent. reg. cancel. non obstant. sed prag. Rom. hoc reiciunt, timentes ius bullæ, & lucrum amittere, licet quibusdam concedant.

Effectus dispensationis.

Dispensatio per signaturam valet.

Cautela vt sola signaturæ signa.

CONSTL